

Når en teglmur, der skal stå som blank mur, er opmuret, bliver den almindeligvis afsyret, så den kan stå ren og frisk.

Allerede under opmuringen er der forhold at tage i betragtning for at sikre, at den færdige mur kan fremtræde som ønsket.

For det færdige murværk er der i DS 414 angivet, at murværket opadtil skal afsluttes således, at vands indtrængen ovenfra er hindret.

Denne regel er det nødvendigt også at anvende under opførelsen, d.v.s. at murværket ved indtrædende regn og ved arbejdsophør dækkes omhyggeligt, således at bindemiddel fra frisk mørtel ikke under regnpåvirkning "vaskes ud" og løber ned over murværket og fremkalder misfarvninger.

Muren børstes omhyggeligt med en tør, stiv kost for at fjerne mørtelrester.

Det er vigtigt, at også vandrette flader - f.eks. hvor der er udkradsede fuger - børstes rene, således at man ikke ved en senere afsyring får mørtelrester tværet ud over muren.

Afsyringen og den følgende afvaskning skal naturligvis foregå oppefra og nedefter.

Syrebehandlingen bør ske på et tidspunkt afpasset efter forholdene - vejrlig, mørteltype m.m. - d.v.s. så sent at mørtlen i fugerne ikke mister sit sammenhæng i overfladen og tværes ud ved overkostninger, og så tidligt at der stadig kan renses effektivt.

Afsyringen sker som bekendt ved at koste muren med fortyndet saltsyre, og formålet er at fjerne mørtelrester. I mange tilfælde vil det være en fordel at anvende en skurebørste ved syrebehandlingen.

En afsyring anvendes desværre også ofte med det formål at fjerne andet end mørtelrester, såsom andre former for misfarvninger eller snavs, sodpletter og lignende på murværk, og hjælper den første syrebehandling ikke, gentages behandlingen som regel, og da i mange tilfælde under anvendelse af en stærkere syre end ved første behandling. En sådan kritikløs anvendelse af syre må kraftigt frarådes, idet den - som det fremgår af det følgende - kan give anledning til meget alvorlige skader.

Da man selvfølgelig ønsker det bedst mulige resultat, bør følgende regler anvendes ved enhver afsyring af såvel udvendigt som indvendigt murværk.

1. Muren vandes, indtil den praktisk taget ikke længere kan opsuge vand.
2. Muren børstes med saltsyre fortyndet med vand i forholdet 1:10 (hellere større fortynding og ikke mindre).
3. Muren afvaskes med vand, så snart saltsyrebehandlingen er forbi.

Krav til det færdige murværk

Under uheldige omstændigheder kan afsyringen volde betydelig skade

Regler for afsyring

At det er af største vigtighed at følge disse regler, fremgår af følgende.

Som foran nævnt tjener en afsyring det formål at fjerne mørtelrester.

Mursten er som bekendt sugende, og man må af flere grunde hindre syren og opløst materiale i at blive suget ind i muren.

For det første svækker syren mørtlen. For det andet kan kalk i mørtlen omdannes til et andet stof (kalciumklorid), der er opløseligt både i saltsyre og vand. Kalciumklorid er vandsugende - det suger vand til sig fra vanddampen i den omgivende luft - således at murværket fremover vil være fugtigere, end dersom saltsyre og kalciumklorid ikke var indsuget. En uens fordeling af syre på murværket og uens sugning i fugerne (komprimeringen af mørtlen i fugernes overflade kan f.eks. være forskellig) kan bevirke, at nogle fuger pletvis bliver mørkere end andre, fordi de har opsuget større mængder kalciumklorid og derfor kan optage større mængder vand fra den omgivende luft end de øvrige fuger. Vandes murværket ikke før afsyringen, kan det endvidere ske, at fugemørtlen under visse omstændigheder vokser og trykker skaller af stenene. Fugemørtlens vækst skyldes da dannelse af små (mikroskopiske) krystaller i mørtelporerne. Krystallerne består bl.a. af kalciumklorid. Denne form for skader kan begynde med, at fugemørtlen får et marcipanagtigt udseende og revner på langs, og det kan som nævnt ende med afsprænging af skaller langs murstenenes kanter.

uden alvorlige skader i form af afskalninger kan der, når indvendigt murværk afsyres (måske flere gange) uden forvanding, ske det, at saltsyre, der opsuges i murværket, kan afgives til rumluften i form af kloridholdige dampe. Disse dampe kan forårsage, at der fremkommer tynde, hvidlige belægninger på bl.a. vinduesglas og blanke metalgenstande. Endvidere kan dampene fremkalde meget alvorlige korrosionsskader på metalgenstande.

Også møbelstoffer og andet materiale kan skades.

Da de mørtelrester, der skal fjernes ved en afsyring, kun findes på murens overflade, er det ganske naturligt at overholde regel 1. Vander man overfladen, så den ikke suger mere, så kan syren ikke trænge ind i murværket og give anledning til skader. At syreforbruget nedsættes ved en forvanding, taler yderligere til gunst for overholdelse af regel 1.

Saltsyren skal være fortyndet dels af hensyn til hænder, klæder og værktøj og dels for at have en rigelig væskemængde at arbejde med.

Afvaskningen bagefter må ikke forsømmes. Saltsyren og mørtelrester skal illes bort, hvis væggen skal få helt klare farver. Murværket vil tillige blive mere tørt, når saltsyren og det vandsugende kalciumklorid fjernes.

For afsyring af specialsten som f.eks. brune sten ("Mokkasten") og navnlig blådæmpede sten, der ved forkert afsyring kan blive varigt gullige, har leverandøren ofte foreskrevet en speciel fremgangsmåde, som da bør følges.

Vedr.: 1

Muren vandes, indtil den praktisk taget ikke længere kan opsuge vand.

Vedr.: 2

Muren børstes med saltsyre fortyndet med vand i forholdet 1:10 (hellere større fortynding og ikke mindre).

Vedr.: 3

Muren afvaskes med vand, så snart saltsyrebehandlingen er forbi.

NB.